

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan kokous 6/2016

Esityslista

Aika 2.11.2016, klo 10.15–12.15

Paikka MMM, Hallituskatu 3, kokoushuone Apaja

Jakelu Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta

Kutsutut Jäsenet ja (*varajäsenet*)

Puheenjohtaja Mika Leppinen, Suomen Kennelliitto ry
Varapuheenjohtaja Laura Hänninen, Helsingin yliopisto

Koiratoiminta

Tapio Eerola, Suomen Kennelliitto ry (etäyhteydellä)

~~(Tapio Toivola, Suomen Palveluskoiraliitto ry)~~

Kissatoiminta

Veikko Saarela, Suomen Kissaliitto

~~(Toija Viita-aho)~~

Hevostoiminta

Katja Hautala, Suomen Hippos ry

~~(Ismo Kovanen, Suomen Hevosomistajien Keskusliitto ry)~~

Eksoottisten eläinten harrastustoiminta

Joonas Gustafsson

~~(Jarmo Tuutti, Suomen eksoottisten eläinten harrastajayhdistysten liitto ry)~~

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvointia koskeva tutkimus

Tarja Koistinen, Itä-Suomen yliopisto (etäyhteydellä)

~~(Anna Hjelm-Björkman, Helsingin yliopisto)~~

Seura- ja harrastuseläinten pitoon liittyvä etiikka

Paula Hirsjärvi

~~(Elisa Aaltola)~~

Maa- ja metsätalousministeriö

Tiina Pullola

~~(Pirjo Tomperi)~~

Elintarviketurvallisuusvirasto

Taina Mikkonen

~~(Marjukka Anttila)~~

Käytännön eläinsuojeluvalvontatyötä tekevä viranomainen

Maria Wahlfors, Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö

~~(Jessica Löfgren-Eriksson, Etelä-Suomen aluehallintovirasto)~~

Vapaaehtoinen eläinsuojelutyö

Maria Lindqvist, SEY Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry

~~(Laura Uotila, Eläinsuojeluliitto-Animalia)~~

Käytännön eläinlääkintätyö

Mari Vainionpää

~~(Anne Sjöholm)~~

Seura- ja harrastuseläinkauppiat

Juha Strengell, Suomen Lemmikki liitto ry

~~(Harri Laakso, Suomen Lemmikki liitto ry)~~

Kuluttajat

Timo Niemi, Kuluttajaliitto Oy

~~(Santori Pionimäki)~~

Pöytäkirja

1. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.15.
2. Kokouksen todettiin järjestäytyneeksi. Paikalla oli 13 jäsentä sekä kutsuttuina paikalla rescue-eläinten tuonnin asiantuntijat Salla Honkapää ja Tanja Hakkarainen.
3. Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.
4. Maa- ja metsätalousministeriöstä kerrottiin, että eläinsuojelulain ohjausryhmä kokoontui 25.10. Uusina asioina kokouksessa oli käsitelty positiivilistoja. Seura- ja harrastuseläimiä sekä sirkuseläimiä koskevia listoja oli kannatettu; myös tuotantoeläimiksi sopivien eläinten määrittelyyn laissa oli suhtauduttu pääosin myönteisesti. Eläinten käsittelyä ja hoitoa koskevia välineitä ja aineita oli pohdittu, ja uuteen lakiin ehdotettiin lisättäväksi myyjän, valmistajan ja/tai maahantuojan velvollisuus varmistua siitä, että laitteet ym. ovat turvallisia. Kielletyt laitteet ja välineet kirjataan yksiselitteisesti lakiin (esim. piikki- ja sähköpannat, piikkikuolaimet ja piikkikannukset sekä muut vastaavat ohjaus- ja hallintavälineet).

Neuvottelukunta esitti yhteisenä toivomuksenaan lainvalmistelijalle, että piikkivarusteet kielletään.

Ohjausryhmän kokouksessa oli keskusteltu myös eläinten luovutusta koskevista pykälistä sekä alle 16-vuotiaan oikeudesta ostaa eläin ilman huoltajan suostumusta. Tietojen luovutusvelvollisuutta halutaan laajentaa koskemaan myös muita eläimen hyvinvoinnin kannalta olennaisia tietoja kuin eläimen sairauksia. Jatkossa myyjällä olisi velvollisuus antaa ostajalle eläimen kirjalliset hoito-ohjeet.

Ohjausryhmän terveisinä kerrottiin myös, että eläinten liikkuvan kaupan kieltä tullaan tarkentamaan. Tämä tarkoittaa, että markkinoilla, toreilla ja tapahtumissa kuten messuilla, joita ei ole järjestetty nimenomaan eläinten myymiseksi, ei saisi myydä eläimiä. Tällä pyritään ennaltaehkäisemään esimerkiksi laittomaan pentukauppaan liittyvää myyntiä, jonka kanavana tällaiset tapahtumat ovat voineet toimia. Kissa- ja koiranäyttelyissä eläinten myynti olisi todennäköisesti edelleen sallittua.

Neuvottelukunta totesi, että messut, joissa yhdistyvät lapsille suunnattu tapahtuma ja lemmikinäyttely/tapahtuma, ovat eettisesti kyseenalaisia, jos niissä saa myydä eläimiä. Eläin voi tällöin tulla ostettua lapselle heräteostoksena.

Eläinsuojelulain uudistuksen ohjausryhmä oli keskustellut myös siitä, mitä eläimiä eläinkaupoissa saa myydä. Esimerkiksi kissojen, koirien, frettien ja isojen papukaijojen myynti eläinkaupoissa on kyseenalaista, sillä isot, pitkäikäiset eläimet vaativat paljon pito-olosuhteiltaan ja niiden sosiaalistamisesta on huolehdittava. Positiivilistan mahdollisuudesta eläinkaupassa myytävien eläinlajien rajaamiseksi oli niin ikään keskusteltu. Suomen luonnosta otettujen eläinten pito lemmikkinä on meillä kielletty, mutta muualta tuotujen luonnoneläinten kohdalla näin ei ole. Neuvottelukunta päätti ottaa aiheen asialistalleen seuraavaan kokoukseen.

Eläinten jatkuvasta vedensaannista (nisäkkäät, linnut) ohjausryhmä esitti säädettäväksi, että sulaa vettä on oltava tarjolla lukuun ottamatta tiettyjä eläinlääketieteellisiä poikkeustapauksia. Luonnonlaitumilla laiduntavia poroja jatkuvan vedensaannin vaatimus ei koskisi. Turkiseläinten osalta esitettiin siirtymäaikaa. Seura- ja harrastuseläinten osalta kiinnostavaa on, onko rekikoirilla oltava vettä jatkuvasti tarjolla; tähän palattaneen myöhemmin.

5. Kannanotto ”Eläimellä on itseisarvo” hyväksyttiin pienin muutoksin. Kannanotto julkaistaan heti.

8. Keskustelua rescue-eläimistä alustivat Salla Honkapää Romaniasta koiria tuovasta rescueyhdistys Kulkureista sekä Tanja Hakkarainen eläinlääkärikeskus Evidensiasta. Hakkaraisella on myös oma Espanjasta rescuekoiria tuova yhdistys Galgos del Fenix.

Salla Honkapää kertoi, että Rescueyhdistys Kulkureiden tärkeimmät toimintatavat Romaniassa ovat kansalaisten valistaminen ja kulkukoirien sterilointi. Eläintenpitokulttuuriin, asenteisiin ja nuoreen sukupolveen pyritään vaikuttaminen niin, että eläinten oikeanlainen kohtelu toteutuisi ja kodittomien eläinten tilanne ratkeaisi jo lähtömaassa.

Yhdistys tuo koiria Suomeen käyttämällä TRACES-järjestelmää ja noudattamalla viranomaisten ohjeita eläinten kaupallisesta maahantuonnista. Adoptiotoiminnan perusteena ovat toimiviksi havaitut prosessit, joita seurataan ja hiotaan edelleen. Ensisijaista tuonneissa on Honkapään mukaan laatu, ei määrä.

Tanja Hakkarainen kertoi, että rescuekoirien osuus vastaanotolla käyvistä potilaista kasvaa koko ajan. Lähtömaissa eläintenpitokulttuuri eroaa suomalaisesta käytännöstä: pentuja otetaan leluiksi lapsille ja hylätään herkästi; samoin työ- ja metsästyskoirat, jotka eivät toimi toiveiden mukaan, päätyvät helposti ”tappotarhoille”. Sekarotuisten koirien arvostus on vähäistä.

Rescuetuontia suunniteltaessa tuleva adoptioperhe valitaan tarkasti ja sitä valistetaan adoptioon mahdollisesti liittyvistä ongelmista. Sääli ei ole peruste hankkia rescuekoiraa, joten koiran ottava perhe haastatellaan huolellisesti. Kulkureilla on tarjolla myös rescuekoiranottajan verkkokurssi. Adoptiokoteihin ollaan tiiviisti yhteydessä vielä koiran kotiutumisen jälkeenkin. Tarvittaessa yhdistys hoitaa adoptoidun koiran uudelleensijoituksen (n. 5 % koirista). Uudelleensijoituksen syynä on useimmiten ”adoptoijan säälistä tai pelastamisen halusta johtuva omien resurssien yliarviointi ja vauhtisokeus”.

Koirat useimmiten sopeutuvat hyvin perheoloihin Suomessa, ehkä johtuen taustastaan, jossa sopeutuminen monenlaisiin oloihin on ollut hengissä selviytymisen edellytys.

Yksityisten tuontien riskit ovat yleensä suuremmat kuin järjestäytyneessä toiminnassa tiedon ja ymmärryksen puutteen vuoksi. Esim. rabiesrokotusten ja ekinokokkoosin lääkityksen tarpeellisuutta ei aina ymmärretä. Toisaalta myös joidenkin rescueyhdistysten toiminnassa epäiltiin olevan tarkistettavaa; yhdistysten taso vaihtelee huomattavasti. Ehdotettiin, että matalan kynnyksen yhteistyö ja yhteiset standardit alalle olisivat hyvä keino tasata rescuetuontien laatua. Myös yhteistyötä ja keskustelua Eviran sekä muiden viranomaisten kanssa toivottiin. Eläinlääkärikoulutuksessa voitaisiin myös nostaa rescuekoirien hoitoon ja hyvinvointiin liittyviä asioita esiin.

Eläinlääkärien vastaanotoille käytösongelmien vuoksi tuotavien rescuekoirien ongelmana arvioitiin todellisuudessa useimmiten olevan se, että koiralla on kipuja. Keskustelussa tuotiin esiin, että eläinlääkärien kouluttautumista ja positiivista asennoitumista rescuetuonteihin olisi tuettava. Todettiin, että rescue-eläimiä tuodaan joka tapauksessa ja ne on hoidettava, eikä asiakkaan nuhtelu edistä asiaa.

Neuvottelukunta päätti jatkaa keskustelua aiheesta ja pohtia mahdollisia toimenpiteitä seuraavassa kokouksessaan. Rescueasia tultaneen ottamaan esiin myös Eläinlääkäriliitossa. Vastakkainasettelusta eläinlääkärikunnassa rescuetuonnin kannattajien ja vastustajien välillä halutaan päästä eroon.

9. Seuraava kokous pidetään 8.12.

10. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.15.

Helsingissä 2.11.2016

Mika Leppinen, puheenjohtaja

Tiina Kauppinen, sihteeri